

DABAS PARKA „ABAVAS SENLEJA”, DABAS LIEGUMA „DRUVIŅU TĪRELIS”, „PLUČU TĪRELIS” UN „NAGĻU UN ANSIŅU PURVS” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNU IZSTRĀDES UZSĀKŠANAS SANĀKSMES PROTOKOLS

Ventspils novada Zlēku pagasta pārvaldē
„Pūcītes”, Zlēku ciems, Zlēku pagasts, Ventspils novads

2015.gada 2.aprīlī

Sanāksme sākas plkst. 14.05

Darba kārtība – dabas parka „Abavas senleja”, dabas lieguma „Druviņu tīrelis”, „Pluču tīrelis” un „Nagļu un Ansiņu purvs” dabas aizsardzības plānu izstrādes uzsākšanas sanāksme

Sanāksmi vada – Kristīne Vilciņa, Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas aizsardzības plānošanas un uzraudzības eksperte

Protokolē – Vita Jevdokimova, SIA „METRUM” projektu vadītāja

Piedalās – skatīt dalībnieku reģistrācijas lapu pielikumā. Ņemot vērā, ka Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes pārstāve Inguna Pļaviņa piedalījās 2015.gada 1.aprīlī organizētajā dabas aizsardzības plāna „Abavas senleja” izstrādes uzsākšanas sanāksmē Kandavas novada pašvaldībā, institūcijas pārstāve nepiedalās šajā sanāksmē (saskaņots ar dabas aizsardzības plānu izstrādātājiem).

Dabas parka „Abavas senleja”, dabas lieguma „Druviņu tīrelis”, „Pluču tīrelis” un „Nagļu un Ansiņu purvs” dabas aizsardzības plānu izstrādes uzsākšanas sanāksme

K.Vilciņa, Dabas aizsardzības pārvalde, atklāj sanāksmi un informē par dabas aizsardzības plānu izstrādes procedūru, kā arī to, kas ir specifisks tieši šo dabas aizsardzības plāna izstrādes gadījumā, t.i., plāns tiek izstrādāts Norvēģijas finanšu instrumenta projekta ietvaros, kas vērsts uz dabas aizsardzības plānu integrāciju vietējo pašvaldību teritoriju plānojumos. Projekta ieviešana Latvijā ir Dabas aizsardzības pārvalde un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, savukārt Norvēģijas partneris ir Oppland reģionālā pašvaldība (projekta termiņš – 2016.gada aprīlis).

Informē, ka projekta mērķis ir izstrādāt konceptuālus risinājumus un vadlīnijas tam, kā labāk integrēt dažādas dabas aizsardzības plāna sadaļas pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos, kā arī izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem dabas aizsardzības plānu izstrādes jomā, kā arī, iespējams, teritorijas attīstības plānošanas jomā. Nopietna sadaļa projektā ir paredzēta sadarbībai ar pašvaldībām. Lai celtu zināšanu līmeni par šiem jautājumiem, ir paredzētas apmācības pašvaldību darbiniekiem, kas visticamāk tiks organizētas 2016.gada sākumā. Tāpat projekta mērķis ir paaugstināt sabiedrības izpratni par to, kā norisinās dabas aizsardzības plānošana.

Projekta gala rezultāts būs izstrādāta koncepcija un metodoloģija dabas aizsardzības plānu un teritorijas plānojumu sasaistei, kā arī piecpadsmit izstrādāti dabas aizsardzības plāni dažādām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām visos Latvijas reģionos (Kurzemē tādu plānots izstrādāt dabas parkam „Abavas senleja”, četriem dabas parkam pieguļošajiem dabas liegumiem – „Maņģenes meži”, „Druviņu tīrelis”, „Pluču tīrelis” „Nagļu un Ansiņu purvs”, kā arī dabas liegumam „Ances purvi un meži”, dabas parkam „Bernāti”, dabas liegumam „Ziemupe” un „Zvārde”). Projekta ietvaros ir paredzēts uzsākt sarunas ar sešām pašvaldībām par teritorijas plānojumu grozījumu izstrādes procesa uzsākšanu, lai integrētu dabas aizsardzības plānu nosacījumus. Tiek plānoti arī pieredzes apmaiņas braucieni ar Norvēģijas kolēģiem.

Turpmākajā prezentācijas gaitā sanāksmes dalībnieki tiek informēti, ka 2014.gada novembrī tika pabeigta koncepcijas 1.redakcijas izstrāde (izstrādātājs: SIA „Grupa93”), kuras izstrādes ietvaros tika pētītas

trīspadsmit īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (šo teritoriju esošie dabas aizsardzības plāni, individuāli aizsardzības un izmantošanas noteikumi un pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, t.sk. tika veikta dabas aizsardzības plānu izstrādātāju un pašvaldības pārstāvju aptauja ar mērķi noskaidrot, kādas ir galvenās problēmas un panākumi plānu izstrādes procesā). Pašlaik ir izstrādāti projekta grozījumi, un tālāka koncepcijas izstrāde tiek nodota Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārraudzībā, sadarbībā ar kuru tiks izstrādāta nākamā koncepcijas redakcija.

Tiek uzskaitītas problēmas, kuras tika konstatētas izpētes gaitā un kuras būtu jāmēģina risināt ar koncepcijas palīdzību. Pirmkārt, plānošanas procesi tiek nepietiekami koordinēti, jo dabas aizsardzības plāni tiek izstrādāti pēc vieniem likumiem, savukārt pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti tiek izstrādāti pēc citiem, kaut arī faktiski abi šie dokumenti tiek izstrādāti, lai plānotu teritoriju. Otrkārt, atšķirības ir teritoriju robežās, mērķos un procedūrās. Izpētes gaitā tika secināts, ka dabas aizsardzības plāni ir vāji sasaistīti ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, piemēram, dabas aizsardzības plānos noteiktie apsaimniekošanas pasākumi nav pietiekami labi integrēti attīstības programmās, bet aprobežojumi – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos. Kā viena no būtiskākajām problēmām tiek minēts laiks, kas nepieciešams, lai apstiprinātu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus. Par problēmu tiek uzskatīts arī zināšanu un sadarbības trūkums, jo dabas jautājumi pašvaldībās nav pirmā prioritāte, kā arī finansējuma trūkums dabas aizsardzības plānos noteikto pasākumu īstenošanai.

1.attēls. **Dabas aizsardzības plānu izstrādes uzsākšanas sanāksme Zlēku pagasta pārvaldē**
Foto: SIA „METRUM”

Turpinot, informē, ka ilgtermiņa attīstības mērķi varētu virzīties uz vīzijām un pašvaldības telpiskajām perspektīvām, apsaimniekošanas pasākumiem vajadzētu iekļauties attīstības programmā, tiem apsaimniekošanas pasākumiem, kuri nosaka aprobežojumus, vajadzētu iekļauties teritorijas plānojumā, savukārt individuālajam zonējumam vajadzētu būt cieši saistītam ar teritorijas plānojuma aizsargjoslu karti un zonām ar īpašiem noteikumiem.

Projekta izstrādes laikā esot izstrādāti pieci priekšlikumi, kā šīs funkcijas varētu pārdalīt pašvaldībām, taču konkrētāk šis jautājums tikšot risināts koncepcijas nākamajā redakcijā.

Nemot vērā, ka dažas no īpaši aizsargājamām dabas teritorijām atrodas vairākās pašvaldību teritorijās, t.sk. dabas parks „Abavas senleja”, projektā iesaistīto pašvaldību skaits sakrīt ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju skaitu, t.i., piecpadsmit pašvaldības un piecpadsmit īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Visvairāk dabas aizsardzības plānu tiks izstrādāti Ventspils novadā – piecās teritorijās. Detalizētāka informācija par kopējo projektu esot pieejama gan Dabas aizsardzības pārvaldes, gan projekta tīmekļa vietnē (projekta tīmekļa vietnē tiks ievietota visa saistītā informācija par visu dabas aizsardzības plānu izstrādi).

Turpinot prezentāciju, sanāksmes dalībnieki tiek informēti par dabas aizsardzības izstrādes procedūru atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, t.sk. plāna uzraudzības grupas izveidošanu, kas jāveic viena mēneša laikā pēc dabas aizsardzības plāna izstrādes uzsākšanas (informatīvās) sanāksmes norises:

- Dabas aizsardzības plāns tiek izstrādāts visai teritorijai vai vienai funkcionālajai zonai (šajā gadījumā tie tiek izstrādāti visai teritorijai).
- Ja īpaši aizsargājamā dabas teritorija atrodas vairākās pašvaldībās, tad dabas aizsardzības plānu izstrādā visas pašvaldības kopīgi, savukārt tā izstrādes procesu regulē Ministru kabineta noteikumi.
- Dabas aizsardzības plāna statuss ir juridiski nenoteikts – tas nav saistošs (ieteikuma raksturs), taču tajā iekļautā informācija ir izmantojama teritorijas plānošanas dokumentu un individuālo apbūves noteikumu izstrādē, kā arī apsaimniekošanas pasākumu noteikšanā.

- Dabas aizsardzības plānu apstiprina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs.
- Dabas aizsardzības plāns ir pamats īpaši aizsargājamās dabas teritorijas individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrādē, pašvaldības teritorijas plānojuma risinājumu izstrādē, kā arī teritorijas apsaimniekošanā.
- Dabas aizsardzības plāna mērķis ir dažādu interešu saskaņošana, savukārt īpaši aizsargājamās teritorijas izveides ideoloģiskais mērķis ir dabas vērtību saglabāšana. Atbilstoši tam, nepieciešams nodrošināt Eiropas uzstādīto uzdevumu – nodrošināt labvēlīgu aizsardzības statusu gan īpaši aizsargājamām sugām, gan biotopiem.
- Dabas aizsardzības plāna galvenā daļa ir zinātniskā informācija (gan esošā, gan tā, kas tiks iegūta šī projekta izstrādes laikā), kas kalpos par pamatojumu funkcionālajam zonējumam un izmantošanas prasībām dažādās funkcionālajās zonās.
- Dabas parkam „Abavas ieleja” ir spēkā esošs funkcionālais zonējums, dabas liegumiem tāda nav un iespējams arī nav nepieciešams, taču viens no šī projekta uzdevumiem ir izvērtēt, vai nav lietderīgi apvienot dabas parku „Abavas senleja” un tai piegulošos dabas liegumus vienā teritorijā.
- Viena no nozīmīgākajām sadaļām dabas aizsardzības plānā ir apsaimniekošanas pasākumi, kuri plānojami un īstenojami, lai sasniegtu īpaši aizsargājamās dabas teritorijas mērķus.
- Uzraudzības grupā tiek iekļauti pārstāvji no institūcijām un uzņēmumiem, pašvaldību pārstāvji, savukārt, ja tiek saņemti iesniegumi no citiem interesentiem, tiek lemts arī par to iekļaušanu darba grupā. Dabas parkam „Abavas senlejai” tiks izveidota viena grupa, uzraudzības grupa būs arī katram dabas liegumam, lai gan to sastāvs visticamāk būs vienāds. Uzraudzības grupas dalībnieku uzdevums ir izskatīt izstrādāto dabas aizsardzības plānu, izteikt priekšlikumus, lemt par tā nodošanu sabiedriskajai apspriešanai, kā arī lemt par individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu nepieciešamību. Dalība uzraudzības grupā ir jānodrošina katrā sanāksmē, savukārt tās pieņemtie lēmumi nevar būt pretrunā ar dabas aizsardzības interesēm. Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā tiks rīkotas vismaz trīs uzraudzības grupas sanāksmes, savukārt sabiedriskās apspriešanas sanāksmes tiks rīkotas katrā iesaistītajā pašvaldībā. Ņemot vērā, ka uzraudzības grupas sanāksmes ir atklātas, tajās var piedalīties jebkurš interesents.

K.Vilciņa aicina sanāksmes dalībniekus uzdot jautājumus. Ņemot vērā, ka jautājumu nav, vārds tiek dots SIA „METRUM” pārstāvim, dabas aizsardzības plāna izstrādes zinātniskajam vadītājam Ilmāram Bodniekam.

Pirms prezentācijas uzsākšanas, I.Bodnieks aicina sanāksmes dalībniekus iepazīties, informējot par to, kādu interešu grupu viņi pārstāv (institūciju, uzņēmumu, organizāciju, pašvaldību, zemes īpašniekus u.tml.).

Sanāksmes dalībnieku iepazīšanās laikā, izsakās **Dace Sāmīte**, *Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes administrācija* – apgalvo, ka uz doto brīdi, it īpaši dabas parkā „Abavas senleja”, teritorijas statuss neatbilst tam, ko administrācija ir apsolījusi nodrošināt no dabas aizsardzības viedokļa. Tas tiešā veidā attiecoties uz mežistrādi, jo sanitārā izlases cirte ir pretrunā ar to, ko tā ir apņēmusies aizsargāt. Tāpat lielas problēmas ir arī ar lašveidīgajām zivīm un nēģiem Abavas upē, kā arī sāk rasties problēmas dabas liegumos ar medņu riestiem mežacūku piebarošanas dēļ. Mežsaimnieciskā darbība šajās teritorijās šobrīd nenotiek, taču piebarošana gan teritorijās, gan blakus tām ir kļuvusi nekontrolējama.

D.Sāmīte izsakās, ka visas šīs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas būtu jāskata kompleksi un tās varētu būt arī apvienojamas. Tāpat uzsver, ka ir nepieciešams izvērtēt mikroliegumu inventarizācijas rezultātus, jo iespējams daļa esošo mikroliegumu vairs nekalpo tai sugai, kurai tas tika izveidots.

Izsakās, ka pašreizējais dabas parka „Abavas senleja” dabas aizsardzības plāns neatbilst nekādām prasībām attiecībā uz to, kādam ir jābūt dabas aizsardzības plānam. Kopš šo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveides, Latvijā ir konceptuāli mainījušies arī uzskati par dabas aizsardzību, līdz ar to ir nepieciešama arī savādāka plānošanas pieeja.

Arta Kantīņa, *Lauku atbalsta dienests*, izsakās, ka vēlas zināt, kāda saistība lauksaimniecības zemēm būs ar šo dabas aizsardzības plānu izstrādi. Kā piemērs tiek minēts tas, ka, ja iepriekš bioloģiski vērtīgajā zālājā atļautais plaušanas uzsākšanas termiņš bija augusts, tad tagad vairs nav šī termiņa, kā rezultātā iespējams kaitējums vērtīgajām zālāju teritorijām.

K.Vilciņa komentē, ka vēlā pļaušana tiek pieļauta tādā gadījumā, ja pļava ir nozīmīga tur mītošajiem putniem, taču, ja pļavas nav būtiskas putniem, tad vēlā pļaušana degradē biotopu. Botāniķi esot atzinuši, ka vēlā pļaušana ir bijusi kļūda, un tā nesekmē vajadzīgo mērķi.

A.Kantiņa norāda, ka vairs nav tādas vēlās pļaušanas.

D.Sāmīte komentē, ka dabas aizsardzības plāna izstrādes gaitā speciālisti varēs izdarīt secinājumus un nospraust kādus konkrētus pļaušanas terminus.

Turpinājumā **I.Bodnieks** informē sanāksmes dalībniekus par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanas mērķiem, galvenajām dabas vērtībām, pieejamajiem datiem un informāciju, kā arī projekta ietvaros plānotajām izpētēm un iesaistītajiem sugu un biotopu ekspertiem. Galvenās atziņas un plānotās aktivitātes dabas aizsardzības plānu izstrādes ietvaros:

- Dabas parka „Abavas senleja” teritorija ir unikāla ar tajā esošajām dabas vērtībām, kultūrvēsturisko nozīmi, ainavu telpām, savukārt purvu dabas liegumi ir nozīmīgi ne tikai kā vērtīgs purvu biotops, bet arī tajos mītošajām aizsargājām sugām kā, piemēram, dabas liegumā „Pluču tīrelis” ir viena no lielākajām rubeņu populācijām Kurzemē.
- Pļavu biotopu izpēte tiks veikta vairāk nekā 1000 hektāru platībā. Apkopojot un izvērtējot iegūtos datus par bioloģiski vērtīgajām zālājiem, zemes īpašniekiem būs iespēja arī pieteikties atbalsta maksājumiem par minēto zālāju apsaimniekošanu.
- Esošās purvu teritorijas ir bioloģiski vērtīgas sastopamo reto augu sugu dēļ, tādējādi tiks veikta to izpēte, lai apzinātu pašreizējo situāciju.
- Ņemot vērā ievērojamās meža platības, mežu izpētes darbus veiks vairāki eksperti.
- Ornitologs jeb putnu pētnieks darbus dabā jau ir uzsācis, jo daļa putnu (dzeņveidīgie un pūčveidīgie) atlido agrā pavasarī.
- Ņemot vērā, ka dabas parkā „Abavas senleja” ir konstatētas ievērojamas sikspārņu atradnes (pieejami ilggadēji monitoringa dati), tad tiks apzināta arī pašreizējā situācija.
- Dabas parka „Abavas senleja” teritorijā ir bagātīgi sastopamas gliemežu un molusku sugas, līdz ar to tiks veikta arī to izpēte.
- Abavas upē tiks veikta zivju un nēģu izpēte.
- Ievērojamās cieniņi ir arī ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas objekti dabas parkā „Abavas senleja” – teritorijā tādu ir aptuveni desmit, taču to tuvumā atrodas vēl virkne citu nozīmīgu objektu.
- Atšķirībā no Abavas upes augšteces daļas (Kandavas novada pusē), lejteces daļā (dabas parka teritorijas robežās) nav izveidojusies ar tūrismu saistītā infrastruktūra.

I.Bodnieks aicina sanāksmes dalībniekus uzdot jautājumus un/vai izteikt viedokli.

D.Sāmīte jautā, vai projekta izstrādes ietvaros ir plānots apskatīt medijamo dzīvnieku populācijas.

I.Bodnieks atbild, ka ir nepieciešams tās vērtēt, taču dabas aizsardzības plānu izstrādes uzsākšanas sanāsmē Rendā Valsts meža dienesta pārstāvji informēja, ka institūcijai nav pieejami šādi dati konkrēto teritoriju robežās.

Sanāksmes turpinājumā tās dalībnieki diskutē par esošo tūrisma infrastruktūru un iespējām plānot tūrisma attīstību. Tiek minēts „Riverways” projekts, kura mērķis ir uzlabot apstākļus ūdenstūrisma attīstībai kā arī izstrādāt jaunus tūrisma produktus, t.sk. attīstot atpūtas vietas ūdenstilpņu krastos, tādējādi ir nepieciešams izvērtēt šī projekta ietvaros plānoto attiecībā uz Abavas upi, kas ir viena no ūdenstūristu iecienītākajām upēm Kurzemē.

D.Sāmīte jautā, vai šī projekta laikā tiks vērtēti tādi aspekti kā naftas cauruļvada atrašanās vietas iespējamā ietekme, kas saistāms ar potenciāliem draudiem noplūdes gadījumā.

I.Bodnieks komentē, ka šādā kontekstā tas pieņemams kā esošais riska faktors, taču dabas aizsardzības plānu risinājumu izstrādē tas neko būtiski nemainīs.

Daiga Cekule, Zlēku pagasta pārvalde, jautā, vai projekta ietvaros ir pieejams arī kartogrāfiskais materiāls.

I.Bodnieks norāda, ka šobrīd ir pieejama uz topogrāfiskā plāna attēlota īpaši aizsargājamo dabas teritoriju novietojuma karte, savukārt darba procesā tiks izstrādātas kartes atbilstoši izpēšu rezultātā iegūtajai informācijai/datiem un dabas aizsardzības plānu izstrādes procesā sagatavotajiem risinājumiem.

Sanāksmes dalībnieki apmainās viedokļiem un informāciju par visas Latvijas plānoto biotopu kartēšanu, par nepieciešamību apzināt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kultūrvēsturi un iespējām atjaunot teritorijās esošās saimniecības.

I. Bodnieks pateicas klātesošajiem par piedalīšanos un noslēdz sanāksmi.

Sanāksme beidzas plkst.15.45

Sanāksmes vadītāja /personiskais paraksts/ K.Vilciņa

Sanāksmes protokolētāja /personiskais paraksts/ V.Jevdokimova

Dabas aizsardzības plāni tiek izstrādāti Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.–2014.gada perioda programmas „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” projekta Nr.4.3-24/NFI/INP-003 „Latvijas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju integrācija teritorijas plānojumā” ietvaros

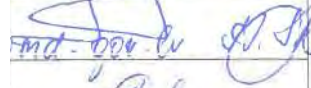

**DABAS PARKA „ABAVAS SENLEJA”, DABAS LIEGUMA „DRUVIŅU TĪRELIS”, „PLUČU TĪRELIS” UN „NAGĻU UN ANSIŅU PURVS”
DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNU IZSTRĀDES UZSĀKŠANAS SANĀKSMES
DALĪBNIEKU REĢISTRĀCIJAS LAPA**

2015.gada 2.aprīlī plkst. 14.00

Ventspils novada Zlēkas pagasta pārvaldē („Pūcītes”, Zlēku ciems, Zlēku pagasts, Ventspils novads)

Nr. p.k.	Vārds, uzvārds	Pārstāvniecība	Kontakinformācija	Paraksts
1.	Mita Jevdokimova	SIA "METRUM"		
2.	Ike Arzene	SIA "METRUM"		
3.	Selma Pochtman	Ngolu pagasta pārvalde		
4.	Juris Puzviņš	zemes īpašnieks „Naglas”		
5.	Gendrihs Šņesters	Usmas pagasts pārvalde		
6.	Antalga Arule	Zlēku pagasta pārvalde		
7.	Arnis Vaspolskis	Ziemeļkuršiemis saimniecība		
8.	Sigve Millere	DAP NFI projekts		
9.	Ike Arzene	SIA "METRUM"		
10.	Inēna Aleksandroviča	Ziemeļkuršiemis saimniecība		
11.	Elvīte Ozma	Ziemeļkuršiemis saimniecība		

12.	Dace Jānīte	Dabas aizsardzības pārvalde	
13.	Rija Ameru	Ziemeļkuršiemnieku vaimānība	
14.	Irita Lantīna	Lauku atbalsta dienests	
15.	Imāns Bodnieks	SIA „MĒTRUM”	
16.	Āija Mellume	konsultante	
17.	Kristīne Vīlāne	Reģ. vār. p. p. v.	
18.	Daldis Pīlāns	DAP DAD	
19.	Agnese Priede	DAP	
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			